

NOVA HRVATSKA

Svaki komadić zemlje obraditi
i svaki pedajl Hrvatske obraniti

Godina III. Zagreb, petak 9. srpnja 1943. Broj 158.

Odras unutrašnjeg stanja u Rooseveltovoj Americi

(8b) Zagreb, 8. srpnja. — Štrajk američkih rudara skoro je opet jednu pozornost na unutrašnje prilike, koje vladaju u Sjedinjenim Američkim Državama. Poznata je stvar i upravo utvrđena činjenica, koju ne treba posebno dokazivati, da je glavni razlog zbog kojeg je Roosevelt odpočeo svoju veliku aktivnost u vanjskoj politici bio baš podupri neuspjeh koji je doživio u svojim unutrašnjim političkim pokušajima, nastojanjima i eksperimentima. Velike reforme, koje je on bio zasnožio u okviru svog novog plana, poznatog New Deala, doživjele su podupri neuspjeh. U podrobnije razloge ovog neuspjeha, ne čemo se ovdje upuštati, ali jedno želimo istaknuti: nipošto ne stoji tvrdnja da se razlici neuspjeha dalekosežnih društvenih i unutrašnjih političkih reformi, koje je Roosevelt bio nagovjestio u svom novom planu mogu svesti na nepodnost, odnosno nezrelost američkog naroda za takove reforme, nego se oni gotovo izključivo svode na nesposobnost samog Roosevelta. Roosevelt je čitavu tu stvar vodio posve dilematički, tako da se za čitav taj plan, odnosno pokret, kojim je trebalo iz temelja preoblikovati unutrašnju strukturu čitave jedne zemlje ne može reći niti da je bio revolucionaran, pa čak niti radikaln, a bez tih dvaju obilježja se kakve dalekosežne društvene i političke reforme zalista ne mogu niti zamisliti. K tome treba još nadodati da rješavanje ovakvih pitanja nikako ne podnosi eksperimentiranja, a to je bio bila glavna značajka Rooseveltovog načina rješavanja tog tako važnog problema. Uobće Rooseveltov pokret nije imao nikakve značajke kakve društvene revolucije, nego možda tek značajke jednog pokušaja demokratsko-kapitalističke reforme.

Sve u svemu Roosevelt je u svojim unutrašnjim političkim pokušajima doživio podupri fiasko. Kriza, koju je taj pokret trebao riješiti vratila se je nakon krakog vremena, opet u svom starom, a može se čak reći još i u pojačanom, obliku, proizvodnja je sve više opadala, broj nezaposlenih je i dalje rastao, tako da je već došlo do preko 33.000.000, a najzanimljivija posljedica ovog tog Rooseveltovog eksperimentiranja bila je inflacija, koja se je sve više nazirala. Neuspjeh Rooseveltovog pokreta i njegove unutrašnje politike vidi se najbolje po tome, da unatoč nekih vrlo popularnih mjera, koje je Rooseveltov plan predviđao, kao na pr. podpora nezaposlenih, povisjenje nadnice, spasavanje krize trgovačkih kuća, koje su bile pred propašću, pa čak i unatoč činjenici da je skoro 25.000.000 američkih građana, na osnovu Rooseveltovog zakonodavstva dobivalo državne podpore, on sam ipak nije mogao naći i steći potreban broj odlučnih pristalica, na koje bi se mogao osloniti u provođenju svoje unutrašnje politike. Kao što smo već izrekli nakon ovog povremena neuspjeha u unutrašnjoj politici usredotočujući je Roosevelt svu svoju aktivnost na vanjsku politiku, misleći da će na taj način nekako zataškati nemoguć unutrašnje stanje svoje zemlje, koje on ne samo da nije mogao riješiti, nego ga je još i pogoršao. Da je ta njegova politika dovela do današnjeg rata nije potrebno napose dokazivati u toliko više, što je Roosevelt smatrao, da je razlog njegovog neuspjeha baš u europskim revolucijama, koje su upravo preoblikovale unutrašnju strukturu većeg dijela Europe i koje su s potpunim uspjehom riješile one probleme, koje on sam u svojoj zemlji nije mogao riješiti, pa je te činjenice još povećalo njegove antipatije i mržnju, prema narodima, koji su pokrenuli te revolucije. Međutim, rat, koji se je iz toga rodio nije ipak — što je uostalom samo po sebi razumljivo — ništa popravio na nemogućem i neizdrživom unutrašnjem stanju Rooseveltove Amerike. Sve veće povisjenje poreza, sve veći porast cijena, te razne druge brojni i osjetljivija ograničenja, kao i druge neminovne posljedice rata još su više povećale nezadovoljstvo prosječnog američkog građanina. Na to je baš upozorio i već spomenuti štrajk rudara, povodom kojega je Roosevelt zabilježio jedan njegov dan neuspjeh, doživješi prvi puta u 10 godina svog predsjednikovanja osjetljivu manjku u kongresu, koji je unatoč njegovog veta izglasao zakon protiv štrajka. Bez obzira na činjenicu, da su razlici tog Rooseveltovog veta prilično priznali, te se uglavnom mogu svesti na njegovo nastojanje za sticanjem popularnosti u radničkim slojevima i pripremanjem terena za buduće izbore, ipak ovaj Rooseveltov neuspjeh pred kongresom imade i svoje posebno značenje. Ovakvo držanje Kongresa kao i znakovi unutrašnje napetosti, koji se opažaju u Sjedinjenim Državama, daju nam znati da kongres, a i šira američka životnost, ne samo da ne odobrava to što se on u ovim ratnim vremenima daje vo-

PREKO 400 SOVJETSKIH OKLOPLJENIH KOLA

uništile su njemačke kopnene, protuzrakoplovne i zračne snage u teškoj bitci o klopjenih snaga

Glavni stan Vojde Reicha, 8. srpnja. Vrhovno zapovjedništvo njemačkih oklopljenih snaga objavljuje sljedeće izvješće:
U području Bjelgoroda i južno od Orela došlo je jučer od težkih bitki oklopljenih snaga, tokom kojih su čete kopnene vojske, protuzrakoplovne topništva, te eskadre zračnog oružja za borbu iz bliza uništili preko 400 sovjetskih oklopljenih kola. Duboko izgrađeni postavljeni sustav neprijatelja probijen je u šilavim borbama po sumama i selima. Eskadre zračnog oružja za borbu iz bliza podupirale su napadačke operacije kopnene vojske, zadavši neprijatelju teške

Kod Orela i Kurska vode se snažne borbe. Bjelgorod, također područje ratne djelatnosti, nalazi se sjeverozapadno od Harkova

Anglosasi izgubili kod tuniske obale dva parobroda s ukupno 13.000 brt

Rim, 8. srpnja. Glavni stan talijanskih oklopljenih snaga objavljuje sljedeće izvješće broj 1439:

Talijanski torpedni zrakoplovi izvršili su uspješno ofenzivne poduhvate duž tuniske obale i potopili dva parobroda s ukupno 13.000 tona tako teško, da se može smatrati, da su sigurno izgubljeni.

Neprijateljski zračni napadali na Trapani, Porto Empedocle i Catania izlazili su neznatne štete i malen broj žrtava među pučanstvom. 14 zrakoplova oboreno je

od vatre protuzrakoplovnih bitnica: tri kod Trapanija, četiri kod Porto Empedocle i sedam kod Catanije. Osovinski lovcii oborili su u zračnim borbama nad Sicilijom pet zrakoplova.

U poduhvatu torpednih zrakoplova, o kojem se javlja u današnjem izvješću, otkrivali su se ovi letaci: poručnik Bernardo Brachieri iz Piacenze, poručnik Francesco Pandolfi iz Acirecine, (Catania), čestitčki namjestnik Silvio Fiorentino iz Rima i stožerni narednik Lorenzo Sclarra iz Rima. (Stefani)

TEŽKI GUBITCI AUSTRALSKIH I AMERIČKIH SNAGA KOJE SU SE IZKRCALE U ZALIVU NASSAO

Tokio, 8. srpnja. — Prema izvješću japanskog glavnog štapa pretrpjele su australske i američke čete, koje su 20. lipnja izkrcale u zalivu Nassao, tokom japanske ofenzive na Novoj Gvineji, teške gubitke. Izvješće doslovice glasi:
»Jedinice japanske posade, koje se nalaze u blizini Milimaua u jugozapadnom dijelu Nove Gvineje, napreduju protiv četih Sjedinjenih Država, koje su se 30. lipnja izkrcale u zalivu Nassao, te protiv au-

stralskih četa, koje su pokušale izvršiti napadaj na naše postave iz smjera Wauna. U blizini Bob Dubla poduzele su japanske čete iznenadni napadaj na neprijateljske zalanice 5. srpnja odbacivši neprijatelja uz najteže gubitke. Jedinice japanakog zračnog oružja poduzele su napadaje na neprijateljske postave u području zaljeva Nassao 1., 3. i 5. srpnja zadavši neprijateljskim brodovima i izkrcašnicama teške štete. (DNE)

ditl ovakvim demagoškim i manje više posebnim svojim ciljevima, nego i to da prosječni američki građanin, koji danas i tako teško osjeća posljedice rata, ne odobrava ni Rooseveltove političke eksperimente, a ujedno da je svjestan i njegovih pogriješaka i neuspjeha u vođenju rata. Zanimljivo je, da i neutralni krugovi ovako tumače čitav ovaj slučaj, pa tako na pr. švicarski dnevnik »Journal de Genève« u jednom svom članku, koji se bavi tim problemom, postavlja ovaj zaključak: »Držanje, koje je zauzeo kongres ne izražava samo volju parlamenta da zaprieči štrajkaške pokrete za trajanja rata, nego on predstavlja osim toga i jednu manifestaciju protiv ekonomske i društvene politike Biele Kuca.

jasnu predodžbu o stanju koje vlada u Rooseveltovoj Americi, onda se zalista mora zapitati kako se Roosevelt, koji se pokazao potpuno nesposobnim i nedoraslim da riješi svoje vlastite probleme i neizdrživo stanje, koje vlada u njegovoj vlastitoj zemlji, može smatrati pozvanim da se upliče u unutrašnje prilike Europe i da stvara neke planove o budućem njenom uređenju. Ako je itko za to pozvan, onda je to sigurno najmanje Roosevelt. Miadi europski narod, koji se danas bori protiv demokratsko-plutokratske fronte već su davno riješili sve one probleme, s kojima se Roosevelt i njegovi saveznici muče, pa im već i zbog toga oni ne mogu davati nikakvih lekcija u tom pogledu. Toga su europski narodi svjestni, pa to i u svojoj današnjoj borbi izražuju.

gubitke ljudstva, teškog oružja i prevoznih sredstava. U žestokim zračnim borbama, te usled djelatnosti protuzrakoplovnog topništva uništena su nad borbenim područjem na srednjem odsjeku Istočnog bojišta 193 sovjetska zrakoplova. Stožerni narednik Straski, upravljač zrakoplova u jednoj eskadri dvaju aviona, izvješio je u roku od tri dana 25 zračnih pobjeda. Nestalo je 13 vlastitih zrakoplova. Noćni napadaji zračnog oružja bili su upereni na nastambe četa, željezničke veze i obrskna uporišta neprijatelja u dubini njegove pozadine. S ostalih dijelova Istočnog bojišta nisu stigli izvješća o spomena vrijednim borbenim poduhvatima.

U obalnom području Sicilije uništile su njemačke i talijanske zračno-obrambene snage 16 britansko-američkih, većinom višemotornih zrakoplova. Nad Atlantikom i na obali Kanala oborena su četiri daljnja zrakoplova. Prilikom nekoliko napadaja uzemirivanja nekoliko neprijateljskih zrakoplova izbacilo je nad pograničnim područjem Zapadne Njemačke nekoliko bombi, koje nisu prouzročile spomena vrijednu štetu. (DNE)

(HDU) Berlin, 8. srpnja. — Današnja zračna borba oko Bjelgoroda i južno od Orela treba prema shvađanju njemačkih vojničkih krugova gledati u tom, da su se razvile teške borbe oklopljenih kola. Nakon dvodnevni obrambeni borba mogle su i njemačke čete preći u protunapadaj. Prvog dana obrambene borbe težina ruskih napadaja smanjila se njemačko pješadiju, sa svojim pomoćnim oružjem, pri čemu je osobito došlo do izražaja njemačko obrambeno oružje, a među ovim teški PAK, a drugog dana na njemačkoj strani upotrijebljene su operativne prijuvce, zatim jake oklopne postrojbe s najnovijim tipovima oklopljenih kola, osobito Tigrom i najnovijim jurišnim topovima. To dovelo do iznenadjućih uspjeha. Njemačkim protunapadajem uspjelo je postići široki i duboki prodor u neprijateljski postavljeni sustav što je na mnogim mjestima dovelo čak do proboja glavne sovjetske obrambene crte. Drugog dana razvile su se teške borbe oklopljenih kola. Prvog dana palo je 120 ruskih kola kao žrtva njemačke obrane, a među ovima su se nalazile najsvremenije američke konstrukcije. Drugog dana uništeno je preko 180 sovjetskih kola. Njemački gubitci su vrlo niski. Značajno je, da su za većinu gubitaka krive tehničke smetnje, a ne djelovanje neprijatelja. Te tehničke smetnje su u većim dijelom uklonjene do tehničkih četa.

Sovjetska borbeni crta sastojala se iz dubokog razgranatog obrambenog sustava koji je mjesecima izvrstno izgrađivan. Zbog toga je toliko značajnije što je nakon njemačkog protunapadaja, koji traje 48 sati taj sustav probijen na većini njenosti. U Berlinu se podvici, da njemački protunapadaj, ma da gledan kao cjelina, predstavlja jedan veliki napadaj, još ne može biti označen kao njemačka ofenziva.

Američke snage preuzimlju obranu Indije

Rim, 8. srpnja. — Zapovjednik britanskih snaga u Indiji general Auchinleck izjavio je novinarima, da će američke snage preuzeti obranu Indije te da se znatni kontingenti njihovih četa nalaze već u Indiji. On je dodao, da će i dalje ostati vrhovni zapovjednik angloameričkih snaga u Indiji, te je rekao, da je njegova dužnost izvanredno teška, jer se ujedno mora braniti zemlja Izazava, a u isto vrijeme ugušivati nacionalistički pokret iznutra. Tim povodom »Messagero« piše da pred jednu godinu ne bi nitko ni pomislio, da bi Englezi pustili i tolike kontingente američkih četa u Indiju, taj dragulj, krunu i srce britanskog carstva. Čini se, da po poslanje američkog zapovjednika Phillipa, u New Delhiju nije bilo uzaludno. (Stefani)

»NEODGOVORNA LAKUOMNOST« U SOVJETSKOM SAVEZU

Stockholm, 8. srpnja. — Moskova, 8. srpnja. — U jednom svom uvodnom članku izišlo, kako je sve veće nestašica stručnog radništva u sovjetskim poduzećima i naučnjaštva. Ona obuzuje ravnatelje poduzeća zbog neodgovorne lakomnosti, što nisu znali povlačenjem u vojsku radništva popuniti nastale praznine. Zbog toga su oni odgovorni, što nisu izvježbali nove sile, kad su stari radnici otišli na bojište.

Radione Europe su druga fronta proti boljševizmu!

